

književnika, vojskovođa i državnika iz naših krajeva. Bogate su riznice neobrađenih dokumenata, na što smo upozoreni i na ovom trećem zeničkom simpoziju.

Ovom zgodom treba odati puno priznanje Skupštini općine Zenica, Konjica i Sarajeva, Savjetu za naučni rad BiH, Fondu za kulturu SO-e Zenica i radnim organizacijama užeg i šireg područja grada Zenice, koji su svojim priložima pomogli napore radnog kolektiva Muzeja grada Zenice na čelu s požrtvovnim Fikretom Ibrahimpašićem, da se i ovaj njihov treći simpozij održi i uspješno dovede do kraja.

Sam Zbornik je ogledalo rada tih napora, pa ga preporučujemo svim znanstvenim ustanovama i kulturnim radnicima, koji se bave ovom problematikom.

Miroslav Ćorković

HRVOJEV HRVATSKOGLAGOLJSKI MISAL IZ 1405. GODINE

(faksimilirano izdanje)

"Polu milenija od nastanka, Misal Hrvoja Vukčića Hrvatinića - jedan od najdragocjenijih spomenika naše kulturne baštine - izašao je tijekom 1973. godine, u faksimiliranom i transliteriranom izdanju, kao jedna od najkvalitetnijih sinteza naučnoga rada i tehničkih mogućnosti našega stoljeća".

Prva knjiga je faksimilirano izdanje Misala, Akademische Druck - und Verlagsanstalt iz Graza, a druga, kritičko izdanje u latiničkoj transliteraciji cjelovita teksta, štampana je u Tiskarni Ljudske pravice u Ljubljani.

Za izradu faksimila obavljeno je snimanje u biblioteci Sarayi u Carigradu i savršeno je reproduciran tekst, minijature i inicijali u svin nijansama na papiru, koji je vjeran perganeni. Ovo je najljepše iluminirani hrvatskoglagolski rukopis sa 98 minijature i 380 inicijala. Originalne su korice Misala nestale.

Izdavanje ovog faksimiliranog Misala i tiskanje druge knjige realizirano je zajedničkom financijskom pomoći Savjeta za naučni rad SR Hrvatske, Fonda za unapređivanje kulturnih djelatnosti SR Hrvatske i Mladinske knjige iz Ljubljane.

Kako Hrvojev Misal privlači opću pažnju svojim krasnim ilustracijama vrijedno je navesti kako su one razvrstane. To su u prvom redu starozavjetne tene, zatim minijature novozavjetnih tena, čiji se kult širio u našim krajevima. Posebno su u iluminiranom dijelu HM zastupljeni simboli.

Zanimljive su i alegorije njeseci označene prena ljudskim djelatnostima u svakom pojedinom njesecu.

Pisar ovog, hrvatskoglagolskog, Misala bio je Butko. Za iluminatora neznano tko je, no utvrđeno je da je Butko skicirao inicijale, a bojenje i pozlatu prepustio je iluminatoru.

Druga knjiga je, latinskim slovima transliteriran Hrvojev Misal, popraćen znanstvenom obradom i kritičkim aparatom. U toj knjizi je HM uspoređen s najstarijim Vatikanskim Borg. Illirico 4, iz prve četvrti XIV stoljeća, zatim s Misalom kneza Novaka iz 1368. i s Ročkim Misalom oko 1421. godine.

U posebnim priložima na hrvatskom, engleskom i njemačkom jeziku stručno je prikazan HM i njegov historijskoliturgijski sastav, kulturnopovijesna analiza njegove iluminacije, karakteristike jezika i pisma, popis minijatura i popis biblijskih tekstova. Takva znanstvena obrada HM rezultat je grupnog rada znanstvenih suradnika Staroslavenskog instituta "Svetozar Ritig" u Zagrebu. Za taj dugogodišnji rad dodijeljena je toj radnoj grupi nagrada iz fonda "Božidar Adžija".

Obogaćeni smo još jednom dragocjenom i značajnom knjigom koja nas dostojno reprezentira u domaćim i inozemnim kulturnim krugovima, kako u njenom izvornom historijskoliturgijskom sastavu, likovnoj razigranosti domaćeg iluminatora, odlično faksimiliranoj tehnici, tako i znanstvenoj obradi.

Cijena joj je, razumljivo, visoka (u pretplati N din 9750,-), no treba nastojati da je nabavi svaki veći muzej i jača biblioteka uz pomoć kulturnoprosvjernih foruma.

Taj Misal treba, međutim, na najprikladniji način približiti mnogom posjetiocu muzeja i knjižnice, kao i svakom prijatelju lijepe umjetnosti i naše bogate kulturne baštine.

Miroslav Ćorković

K A M E N S K O CRKVA I SAMOSTAN PAVLINA

U nakladi R e s t a u r a t o r s k o g z a v o d a H r v a t s k e u suradnji sa Institutom za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu izašla je publikacija K a m e n s k o - C r k v a i s a m o s t a n P a v l i n a. Publikacija je skup napisa koji su rezultat sistematskog studijskog rada na istraživanju, konzervaciji i restauraciji ovog značajnog objekta od strane Restauratorskog zavoda. Prilozi su slijedeći:

Đurđica C v i t a n o v i ć, Povijest i barokna obnova pavlinskog samostana i crkve Bl.dj.Marije Sniježne u Kamenskom.

Ivo M a r o e v i ć, Konzervatorsko restauratorski radovi i istraživanja u crkvi.

Borislav H o r v a t, O ostacima gotike u crkvi --.

Ivo M a r o e v i ć, Fridrich Hamerlić u Kamenskom.

Dubravka P e n a r i ć, Pregled pigmenata na zidovima u crkvi.

Svaki napis ima u uvodu Sažetak koji je u istom tekstu dan i na engleskom jeziku. Tine je publikacija pristupačna i stranim stručnjacima koji su za ovaj objekt zainteresirani. Kamensko,